

Handläggare
Annica Lempke
Kansli- och utredningsavdelningen

Diarienummer
2016KS/0020

Kommunstyrelsen

Uppföljning av åtgärder inom vård- och omsorgsnämndens område

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Bakgrund

Under året har genomlysningar av verksamheten inom vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområden genomförts med anledning av ett budgetunderskott för nämnden om drygt 40 mnkr för 2015. Vid sitt sammanträde i juni beslutade kommunstyrelsen att vård- och omsorgsnämnden till styrelsens sammanträde i september skulle rapportera vad vidtagna åtgärder har gett för resultat.

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsnämnden har uppmanats att för kommunstyrelsen redovisa vad vidtagna åtgärder, med anledning av nämndens budgetunderskott, har gett för resultat. En sammanställning av vidtagna åtgärder samt dess resultat och en nulägesbeskrivning framgår av till tjänsteskrivelsen bilagd rapport. Sammanfattningsvis redovisas följande åtgärder:

- *Samla den egna regin inom hemtjänsten i en resultatenhet.* En organisationsförändring i enlighet med åtgärdsförslaget har genomförts, men införandet av nya arbetssätt uppges dock inte ha skett i förväntad takt.
- *Skapa en effektivare uppdrags- och bemanningsplanering och att anta en strategi för att begränsa användning av bemanningsföretag.* Bemanningsföretag nyttjas i mindre omfattning och en uppföljning av personalkostnader visar på en mer effektiv bemanningsplanering.
- *Översyn av avtal och överenskommelser.* Nya prispförhandlingar har skett i flera fall, företrädesvis inom permanenta boenden inom LSS.
- *Översyn av villkoren för LOV-systemet för hemtjänst och återkomma med förslag till justeringar.* En utredning av LOV-systemet pågår och kommer att redovisas för vård- och omsorgsnämnden under hösten 2016.
- *Lämna förslag till antal demensplatser inom särskilt boende och var dessa ska*

vara lokaliserade. Vård- och omsorgsnämnden kommer under hösten 2016 att besluta om lokalisering och successiv utökning av antalet demensplatser.

- *Fortlöpande uppföljning av ekonomin.* Månadsvisa ekonomiska uppföljningar redovisas vid vård- och omsorgsnämnden. Vissa ekonomiska utvecklingsområden bedöms dock kvarstå.
- *Minska sjukfrånvaro.* En stor variation i sjukfrånvaro har identifierats mellan olika enheter inom nämndens verksamhetsområde och friska medarbetare har angetts som prioriterat i utvecklingsarbetet.
- *Lokalkostnader.* Arbete med att hitta mer ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler pågår.

Bedömning

Kommunstyrelsen har uppmanat vård- och omsorgsnämnden att redovisa resultatet av vidtagna åtgärder, med anledning av nämndens budgetunderskott. Resultatet redovisas i bilagd rapport, vilken föreslås godkännas.

Ekonomiska konsekvenser

Redovisade åtgärder syftar till positiva ekonomiska effekter inom vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde så att nämnden håller av kommunfullmäktige fastställd budgetram.

Konsekvenser för miljön

Ärendet har inga direkta konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Vidtagna åtgärder syftar till att åstadkomma en mer effektiv verksamhet inom nämndens område, vilket bedöms vara positivt för medborgarna.

Konsekvenser för barn

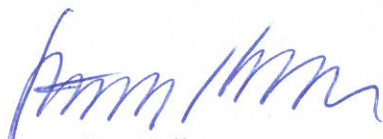
Ärendet bedöms inte ha några direkta konsekvenser för barn, utöver vad som har identifierats för medborgare i övrigt.

Ärendets beredning

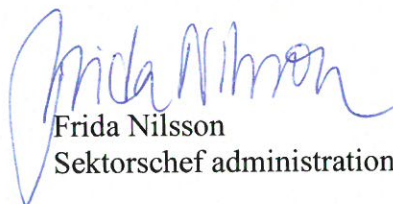
Ärendet har beretts inom omsorg- och välfärdssektorn.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Rapport: Uppföljning av åtgärder inom vård- och omsorgsnämndens område	Bilaggs
2	Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2016-06-09 § 131	Bilaggs

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Frida Nilsson
Sektorschef administration

Uppföljning av åtgärder inom vård- och omsorgsnämndens område

I mars 2016 redovisades en extern genomlysning av vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområden. Kommunstyrelsen uppmanade nämnden att vidta åtgärder och även nämnden beslutade om ett antal åtgärder. Nedan redovisas respektive åtgärd.

Samla den egna regin inom hemtjänsten i en resultatenhet

Kommundirektören beslutade i mars om en ny organisation inom hemtjänsten. Redan innan årsskiftet var det ett uppdrag till egenregin att förbereda en sammanslagning. De nuvarande enheterna har hänvisat till detta som den avgörande lösningen för att uppnå kostnadseffektivitet. Genomförandet av sammanslagningen och nya arbetssätt har inte skett i förväntad takt.

Skapa en effektivare uppdrags- och bemanningsplanering och att anta en strategi för att begränsa användning av bemanningsföretag

Samtliga enheter inom vård- och omsorgsavdelningen har redovisat pågående arbete med bemanningsoptimering och schemaläggning. Från och med mars ses en markant minskning av köp från bemanningsföretag för vård- och omsorgsavdelningen som helhet. Till och med maj månad har kostnaden för dessa köp minskat med över 80 procent sedan motsvarande tid förra året. Även måttet andel personalkostnader av totala kostnader per månad visar att bemanningsplaneringen varit mer effektiv.

Översyn av avtal och överenskommelser

I ett flertal fall har nya prisförhandlingar skett för avtal avseende köp av tjänster av externa leverantörer. Detta gäller främst permanenta boenden inom LSS. Inriktningen är att sänka alternativ inte uppräknade priserna med bibehållen god kvalitet.

Översyn av villkoren för LOV-systemet för hemtjänst och återkomma med förslag till justeringar

Utredning pågår och ärendet kommer att redovisas i nämnden under hösten. Inriktningen är att erbjuda insatser av god kvalitet oavsett utförare. I enlighet med kommunens målsättning om ökad valfrihet vill vi bl.a. se om vi kan skapa goda förutsättningar för externa utförare att verka även utanför kommunens centrala delar.

Lämna förslag till antal demensplatser inom särskilt boende och var dessa ska vara lokaliserade

En bedömning om hur stor utökningen bör vara har redovisats tidigare. I höst tas ärende upp i nämnden för att fastställa var dessa platser ska lokaliseras och hur den successiva utökningen ska ske. I kommundirektörens förslag till budget 2017 finns medel angivna för detta ändamål.

Fortlöpande uppföljning av ekonomi

Från och med januari 2016 redovisas varje månads ekonomiska utfall i nämnden, samt jämförande mått avseende köp av bemanningstjänster, mm. Hos både myndigheten och utföraren har rutinerna förbättrats för att boka upp kostnader respektive intäkter samt göra periodiseringar av dessa. Det kvarstår dock ett antal utvecklingsområden i detta sammanhang som nu diskuteras med sektorn för ekonomi och upphandling.

Hemtjänst och särskilt boende prognostiserar betydande underskott för 2016. Hos hemtjänsten ses inget trendbrott i obalansen mellan intäkter och kostnader. Hos hemtjänsten fortsätter trenden med lägre intäkter än förväntat på grund av färre kunder/färre timmar, samtidigt som personalkostnaderna överskrider vad som planerats. Gustavsgården redovisar lägre underskott än förra sommaren, medan Djuröhemmet har en större avvikelse. Även på myndighetssidan är bedömningen ett underskott, dock betydligt mindre än föregående år. Gruppbostad och personlig assistans behöver arbeta aktivt för att anpassa verksamheten till lägre intäkter, och planering för detta finns.

Minska sjukfrånvaro

Friska medarbetare är en viktig förutsättning för att bedriva verksamhet med god kvalitet och kostnadseffektivitet. Enheterna har angett att insatser för friska medarbetare är prioriterat i utvecklingsarbetet. Vård- och omsorgsavdelningen har den högsta sjukfrånvaron i kommunorganisationen, med ett värde på drygt 12 %. På avdelningsnivå har ingen förändring skett det senaste året. Dock är variationen stor mellan enheter. Värdet för hemtjänsten är 16 % och i särskilt boende 13 respektive 17 %. En åtgärd som anges är tätare uppföljning vid sjukdom.

Lokalkostnader

Flera av verksamheterna har idag lokaler för personal och administration med höga hyror. Aktivt arbete pågår för att hitta mer ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler som också kan samnyttjas av flera enheter.

Nuläge

Sedan i början av maj pågår arbete med rekrytering av ny avdelningschef samt enhetschef för den nya hemtjänstenheten. Anställningarna beräknas vara klara i början av september. Processen har varit lyckad och vi har fått flera välmeriterade sökande till båda tjänsterna. Avdelningen leds nu av två tillfälliga chefer som dels ansvarar för den fortlöpande ledningen och styrningen, och dels har i uppdrag att identifiera utvecklingsområden och även genomföra nödvändiga förändringar.

I höst genomförs en stor insats för att vända sjuktalen i hemtjänsten och vid Djuröhemmet. Inriktningen är att medarbetare och chefer gemensamt ska identifiera vad som behöver utvecklas i arbetets organisering, ledarskap, situationen i arbetsgruppen samt i den fysiska arbetsmiljön, för att gemensamt effektivisera arbetet. Det andra perspektivet är att ge förutsättningar till bättre hälsa genom att fokusera på den egna livsstilen.

Vård- och omsorgsnämnden ska behandla frågan om konkurrensutsättning i enlighet med kommunens riktlinjer.

Dnr 2016KS/0020 Kommunstyrelsen 2016-06-09 § 131

Redovisning av genomlysning av vård och omsorg

Kommunstyrelsens beslut

1. Redovisningen godkänns.
2. Vård och omsorgsnämnden ska återrapportera till kommunstyrelsen den 21 september vad vidtagna åtgärder gett för resultat.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Med anledning av vård- och omsorgsnämnden underskott om drygt 40 mnkr för 2015 har en genomlysning av verksamheten inom omsorgs- och välfärdssektorn har genomförts.

Nämnden har med anledning av genomlysningen lämnat följande uppdrag till sektorschefen:

- Samla hemtjänsten i den egna regionen i en resultatenheter
- Effektivare uppdrags- och bemanningsplanering
- Strategi för att begränsa användning av bemanningsföretag
- Översyn av antalet demensplatser
- Översyn av villkoren för LOV inom hemtjänst

Handlingar i ärendet

Redovisning av genomlysning av vård och omsorg, SALS 2016-05-02

Reservationer och protokollsanteckningar

(S)-gruppen anmäler en protokollsanteckning.

”När beslutet om dessa åtgärder togs i kommunstyrelsen 2016-03-09 reserverade vi oss mot beslutet. Vi såg i och för sig att många av de åtgärder som föreslogs, hade viss relevans. Men det fanns alltför stora brister på helheten i vård- och omsorgsnämndens verksamhet som inte överensstämmer med vår politik för att vi skulle kunna acceptera enstaka åtgärder utan att man tog ett helhetsgrepp. Det handlar enligt vår mening bland annat om det nuvarande systemet för hemtjänst, den rättsosäkra LSS-handläggningen (lagen om särskilt stöd och service), bristfälliga planeringen av äldreboende, höga sjukskrivningstal och avsaknad av rätt till heltid för personalen.

Vi saknade till exempel ett antal relevanta åtgärdsförslag, såsom att:

- * Omedelbart utreda möjligheten till hemtagning av externa boendeplaceringar inom LSS.
- * Planera för och skyndsamt beställa tillräckligt antal platser på särskilda boenden för att möta aktuellt och framtida behov av demens respektive somatiska platser.

- * Öka konkurrensneutraliteten mellan egenregin och privata utförare i enlighet med rapportens slutsatser om brister i LOV-utformningen (lagen om valfrihet).
- * Se över ersättningsmodellen för hemtjänsten för att öka effektiviteten och minska kostnaderna genom att införa individuella behovsnivåer utan minutredovisning.
- * Se över ersättningsmodellen för särskilda boenden, bland annat genom att kompensera för särskilda geografiska förutsättningar.
- * Införa tydliga, transparenta och rättssäkra kriterier för biståndsbedömning för plats på särskilt boende.
- * Tydliggöra vård- och omsorgsnämndens behov i kommunens bostadsplanering (bostadsförsörjningsplan, översiktsplan, befolkningsprognos o dyl).
- * Uppmana kommunfullmäktige att anvisa medel för att täcka de underskott som inte åtgärdas av kommunstyrelsens förslag till beslut. Det råder nämligen en solklar underfinansiering, inte minst av verksamheterna för funktionsnedsättning.

Det allvarligaste med den tidigare genomlysningen var ändå att det pågick då och pågår fortfarande en visklek inom vår förvaltning som påstår att Värmdös biståndshandläggning skulle vara för generös. Dessa uppgifter visar sig vara helt grundlösa när vi tittar på officiell statistik. Enligt SCB har Värmdö kommun den tredje lägsta kostnaden för LSS-insatser i Stockholms län, 3502 kr/inv. Värmdö kommun är alltså inte generös i den bemärkelsen att vi har höga kostnader för LSS. Inom ramen för det kommunala utjämningsystemet för LSS straffar sig dessutom kommunens snålhet då den leder till att kommunen så länge den har lägre kostnader än andra kommuner måste betala till andra kommuner som har högre kostnader för LSS.

Trots de brister vi tidigare identifierat med de valda åtgärderna ställde vi oss bakom förslaget till beslut då det enbart handlade om att godkänna redovisningen om vad vård och omsorgsnämnden har gjort och inte om åtgärderna i sig.”

(MP) anmäler en protokollsanteckning.

”Det är beklagligt att diskussionen kring Vård- och Omsorgsnämnden, som hanterar mycket viktiga frågor som berör många av våra kommuninvånare, inte fokuserar på de omsorgsfrågor nämnden ansvarar för. Istället har mycket av diskussionerna kring nämndens arbete i högsta grad handlat om hur man ska nå en budget i balans. Vi hade hellre sett att diskussionen hade handlat om hur nämnden på bästa sätt kan uppfylla sina förpliktelser mot våra medborgare, naturligtvis så effektivt och kostnadsmedvetet som möjligt. Vid förgående mandatperiod infördes månadsredovisning för att få en snabb inblick i hur verksamheten går. Efter att alliansen med KD som ordförande i denna nämnd valt att ta bort en bra möjlighet till insyn i verksamheten har de nu återinfört månadsredovisning. Samtidigt som diskussionerna fortsätter att handla om nämndens kostnader och inte om hur vi kan ge våra medborgare bästa service får fler personer, exempelvis funktionshindrade, se sina rättigheter kränkta.”

Sändlista
VON